

KORKEAKOULUJEN LUKUKAUSIMAKSUKOKEILUN SEURANTA- JA ARVIOINTISUUNNITELMA 2010 - 2014

Korkeakouluilla on 1.1.2010–31.12.2014 välisenä aikana mahdollisuus periä vieraskieliseen ylemmän korkeakoulututkintoon johtavaan koulutusohjelmaan hyväksytyiltä opiskelijalta maksuja. Opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa kokeiluun osallistuvat ohjelmat korkeakoulujen esityksestä. Maksuja ei voida periä EU/ETA-alueen kansalaisilta tai heihin EY-lainsäädännön tai sopimusten perusteella rinnastettavilta henkilöiltä. Maksua ei myöskään voida periä siltä, jolla on ulkomaalaislaissa (301/2004) säädetty oikeus pysyvään oleskeluun Suomessa.

Lukukausimaksujen perimisen edellytyksenä on, että korkeakoululla on apurahajärjestelmä, jolla voidaan tarvittaessa tukea maksullisiin koulutusohjelmiin osallistuvien opiskelijoiden opiskelua. Korkeakoulut voivat itse määrittellä perittävien maksujen suuruuden.

Kokeilun aikana selvitetään, miten maksulliset koulutusohjelmat vaikuttavat korkeakoulujen kansainvälistymiseen, suomalaisen korkeakoulutuksen vetovoimaan, opiskelijavirtoihin ja vieraskielisen korkeakoulutuksen laatuun. Seurannan ja arvioinnin tavoitteena on tuoda esille lukukausimaksukokeilun tuomia muutoksia verrattuna korkeakouluissa maksuttomasti toteutettuun vieraskieliseen koulutukseen.

Opetusministeriö asetti lokakuussa 2009 lukukausimaksukokeilun seurantaa ja arviointia varten työryhmän. Työryhmän asettamispäätöksen (67/040/2009) mukaisesti työryhmän tehtävänä on:

1. Tehdä esitys kokeilun seurantaindikaattoreista, muusta kerättävästä seurantatiedosta sekä arviointikriteereistä 30.4.2010 mennessä.
2. Arvioida kokeilun tuloksia ja kokeilulle asetettujen tavoitteiden saavuttamista.
3. Raportoida säännöllisesti opetusministeriölle.
4. Laatia raportti kokeilun vaikutuksista korkeakoulujen kansainväliseen toimintaan 31.3.2014 mennessä.

Työryhmän tulee työssään kuulla sidosryhmiä seurannan ja arvioinnin kriteereistä sekä kokeilun vaikutuksista. Työryhmän toimintakausi päättyy 31.12.2014.

Seurannassa hyödynnetään korkeakouluilta kerättäviä tilastotietoja, joita ovat mm. hakijarekisterin tiedot (HAREK), Tilastokeskuksen aineistot sekä KOTA- ja AMKOTA -tietokannat. Tilastotietojen lisäksi määrällistä ja laadullista tietoa kootaan korkeakouluille ja opiskelijoille suunnatuilla kyselyillä ja tilaisuuksilla. Käytännön kokemusten kartoittamiseksi ja hyvien käytänteiden jakamiseksi seuranta- ja arviointiryhmä järjestää vuosittain teemakeskustelu- ja haastattelutilaisuuksia sekä työseminaareja korkeakouluille ja sidosryhmille.

Työryhmä hyödyntää kokeilun seurannassa ja vertailutiedon tuottamisessa aikaisemmin tehtyjä selvityksiä ja kyselyjä sekä Korkeakoulujen arviointineuvoston tulevaa kaikkien kansainvälisten koulutusohjelmien arviointia. Työryhmä hyödyntää pohjoismaista yhteistyötä ja pohjoismaista vertailutietoa.

Seurannan eteneminen

- Vuosi 2010
 - Työryhmä järjesti sidosryhmien kuulemistilaisuuden/työpajan seuranta- ja arviointikoh- teista 19.3.2010
 - Työryhmä jätti esityksensä seuranta- ja arviointisuunnitelmaksi opetusministeriölle 29.4.2010.
 - Opetusministeriö päättää lukukausimaksukokeilun seurannan ja arvioinnin toteuttami- sesta työryhmän ehdotuksen pohjalta ja tiedottaa siitä korkeakouluille ja sidosryhmille (06/2010)
 - Korkeakoulut esittävät 20.8.2010 mennessä uusia koulutus- ja maisteriohjelmiä luku- kausimaksukokeiluun opetus- ja kulttuuriministeriölle (08/2010)
 - Työryhmä kerää korkeakouluilta tiedot lukukausimaksukokeiluun osallistuvista ohjelmi- ta, lukukausimaksujen suuruudesta ja apurahajärjestelmistä (11/2010)
- Vuosi 2011
 - Työryhmä järjestää teemakeskusteluja ja haastatteluja (02/2011)
 - Työryhmä luovuttaa väliraportin 30.4.2011 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriölle
 - Työryhmä kerää tietoja lukukausimaksukokeilusta korkeakouluilta (11/2011)
 - Työryhmä kokoaa ensimmäiset tulokset lukukausimaksukokeilun käynnistymisestä kor- keakouluissa
- Vuosi 2012
 - Työryhmä järjestää teemakeskusteluja ja haastatteluja (opettajat ja opiskelijat) (02/2012)
 - Työryhmä luovuttaa väliraportin 30.4.2012 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriölle
 - Työryhmä toteuttaa kyselyn opiskelijoille (kevät/2012)
 - Työryhmä kerää tietoja lukukausimaksukokeilusta korkeakouluilta (11/2012)
 - Työryhmä kokoaa seurantatulokset lukukausimaksukokeilusta korkeakouluittain ja kou- lutusohjelmittain
- Vuosi 2013
 - Työryhmä järjestää teemakeskusteluja ja haastatteluja (2/2013)
 - Työryhmä luovuttaa väliraportin 30.4.2013 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriölle
 - Työryhmä toteuttaa kyselyn opiskelijoille (kevät/2013)
 - Työryhmä kerää tietoja lukukausimaksukokeilusta korkeakouluilta (11/2013)
 - Työryhmä kokoaa tuloksia lukukausimaksukokeilusta ja sen vaikutuksista korkeakoulu- jen toimintaan ja kansainvälistymiseen
 - Työryhmä vertailee kansainvälisesti lukukausimaksukokeilun prosesseja sekä niiden vaikuttavuutta hyödyntämällä kansainvälisiä asiantuntijoita
- Vuosi 2014
 - Työryhmä luovuttaa loppuraportin lukukausimaksukokeilun tuloksista ja vaikutuksista 31.3.2014 mennessä opetus- ja kulttuuriministeriölle

Arviointikohteet

Lukukausimaksullisia koulutusohjelmia verrataan vuosittain muihin toteutuksessa oleviin vieraskielisiin, toisen syklin koulutusohjelmiin ja maisterivaiheen koulutuksiin, joihin on erillinen valinta. Lukukausimaksukokeilua seurataan ja arvioidaan seuraavien teemojen ja sisältöjen kautta kokeilukauden aikana.

Kokeiluun osallistuminen	Tiedonkeruutapa/lähde	Aikataulu
* syyt ja perustelut kokeiluun osallistumiselle	kysely korkeakouluille	2011, vuosittain uusilta kokeiluun osallistuvilta korkeakouluilta.
* lukukausimakukokeiluun osallistuvien koulutusohjelmien määrä suhteessa vieraskielisten koulutusohjelmien kokonaismäärään (2. syklin ohjelmat)	kysely korkeakouluille, opetus- ja kulttuuriministeriön keräämä tieto (asetus ja kirje)	vuosittain

Markkinointi

* menetelmät * sisällöt * kohdemaat * kohderyhmät * rahoitus ja henkilötyövuodet	kysely korkeakouluille	vuosittain
--	------------------------	------------

Hakijat

* hakijamäärä * kansalaisuus ja maa	hakijarekisteri, kysely korkeakouluille	vuosittain
* valintakriteerit ja -järjestelyt	kysely korkeakouluille	vuosittain

Opiskelijat

* hyväksytyt * opiskelupaikan vastaanottaneet	hakijarekisteri	vuosittain
* opintojen eteneminen	tilastokeskus ja kysely korkeakouluille	vuosittain
* valmistuneet * keskeyttäneet	tilastokeskus ja kysely korkeakouluille	vuosittain

Lukukausimaksu

* maksun suuruus, kuka päättää * tuotot ja tuottojen käyttö, kuka päättää * miten peritään, lukukausittain/-vuosittain * maksavien opiskelijoiden osuus kaikista ohjelman opiskelijoista. Kuinka moni maksaa täyden lukukausimaksun? Kuinka moni vapautetaan maksuista, osittain tai kokonaan?	kysely korkeakouluille	vuosittain
---	------------------------	------------

Apurahat

* apurahajärjestelmän rahoitus (esim. Erasmus Mundus) * apurahan myöntämisperusteet * apurahansaajien %-osuus maksullisen ohjelman opiskelijoista * apurahan suuruus suhteessa ohjelman maksun suuruuteen	kysely korkeakouluille	vuosittain
--	------------------------	------------

Koulutusohjelmien suunnittelu

* lukukausimaksukokeilun vaikutus ohjelman perustamiseen * opettajien rekrytointi ja osaamisvaatimukset * opettajien osaamisen kehittäminen; käytetäänkö tarkoitukseen lukukausimaksutuottoja * laadunvarmistus, mahdolliset erillisjärjestelyt	kysely korkeakouluille	vuosittain
--	------------------------	------------

Tukipalvelut

* tarjottavat tukipalvelut, eroavatko maksavien ja ei-maksavien osalta, onko kehitetty uusia palveluita maksaville opiskelijoille	kysely korkeakouluille	vuosittain
---	------------------------	------------

Opiskelijoiden integroituminen

* miten tuetaan opiskelijan integroitumista korkeakoulu-, ja opiskelijayhteisöön sekä yhteiskuntaan	kysely korkeakouluille	vuosittain
* opiskelijoiden kokemukset opinnoista ja palveluista	kysely opiskelijoille	2012, 2013